

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
<ol style="list-style-type: none">
1. Датум и орган који је именовao комисију 21. 5. 2014, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:<ol style="list-style-type: none">
1. Др Биљана М. Дојчиновић, ванредни професор, Наука о књижевности, 1. 11. 2011, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Др Милена Владић Јованов, доцент, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 1. 11. 2011, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Општа књижевност и теорија књижевности.
3. Др Томислав М. Павловић, доцент, Енглеска књижевност и култура, 13. 4. 2011, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу (ФИЛУМ).
4. Кликните да бисте почели унос текста.
5. Кликните да бисте почели унос текста.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
<ol style="list-style-type: none">
1. Име, име једног родитеља, презиме: Мирјана, Радомир, Маљковић
2. Датум рођења, општина, република: 02. 09. 1973. Оточац, Република Хрватска
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 31.10.2005. у Београду. "Модерна америчка поезија на српском говорном подручју до 1995. године (Едгар Ли Мастерс, Роберт Фрост, Карл Сандберг, Волас Стивенс, и. и. камингс, Харт Крејн, Лангстон Хјуз, Чарлс Симић)"
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Наука о књижевности
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<i>Томас Стернс Елиот критичар и Томас Стернс Елиот песник</i>
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.
САДРЖАЈ УВОД 01 Неки аспекти културног и књижевног контекста 10 Појам рецепције 16 Појам модернизма 23 Појам Нове критике 32

Т. С. ЕЛИОТ, ЖИВОТ И ДЕЛО

Библиографија

- Библиографија дела објављених за живота 41
- Библиографија постхумно објављених дела 52
- Садржај референтне књиге 57

Неки аспекти критичке рецепције на енглеском језику

- Извод из библиографије критичке рецепције Т. С. Елиота на енглеском језику у библиотекама на територији Републике Србије 65

ПРЕВОДНА РЕЦЕПЦИЈА

Преводна рецепција поезије Т. С. Елиота 68

- Збирке поезије на српском говорном подручју 70
- Антологије на српском говорном подручју 76
- Периодика на српском говорном подручју 79
- Преводна рецепција поезије у антологијама, збиркама и периодици на српском говорном подручју 83

Библиографија преводне рецепције поезије 91

- Хронолошки приказ превода у збиркама поезије 91
- Хронолошки приказ превода поезије у антологијама 94
- Хронолошки приказ превода поезије у периодици 96
- Покушај упоредне анализе «The Love Song of J. Alfred Prufrock» 100
- Преводилачки тандем Сламниг Шољан 107
- Преводилац Антун Шољан 114
- Преводилац Горјан 122
- Преводилац Слободан Селенић 129
- Преводилац Иван В. Лалић 132
- Преводилац Мирко Магарашевић 138

Преводна рецепција драмског стваралаштва Т. С. Елиота 145

- Библиографија преводне рецепције драма 148

Преводна рецепција критичких текстова Т. С. Елиота 149

- Хронолошки приказ текстова објављених у периодици 156
- Хронолошки приказ текстова објављених у засебним издањима 159

ИНТЕРПРЕТАТИВНА РЕЦЕПЦИЈА НА СРПСКОМ ГОВОРНОМ ПОДРУЧЈУ

Периодика 160

- Библиографија интерпретативне рецепције у периодици 239

Засебна издања 253

- Библиографија интерпретативне рецепције – засебна издања 296

Осврт на интерпретативну рецепцију 301

- Преведени написи страних аутора на српски језик у периодици 301
- Написи наших аутора објављени у периодици 309
- Написи објављени у засебним издањима 326

ПРЕВОДНА И ИНТЕРПРЕТАТИВНА РЕЦЕПЦИЈА ПОЕЗИЈЕ Т. С. ЕЛИОТА СА ОСВРТОМ НА ПРЕВОДНУ И ИНТЕРПРЕТАТИВНУ РЕЦЕПЦИЈУ ПОЕЗИЈЕ МОДЕРНИХ АМЕРИЧКИХ ПЕСНИКА НАРОДЊАЧКЕ СТРУЈЕ 333

ЗАКЉУЧАК 347

ЛИТЕРАТУРА 352

БИБЛИОГРАФИЈА 397

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мр Мирјане Маљковић приказује рецепцију песничког, драмског и критичког дела Томаса Стернса Елиота на српском говорном подручју у другој половини двадесетог века и на почетку 21. века. Појам српског говорног подручја односи се у овом раду на територије бивше Југославије на којима се говорио српскохрватски или хрватскосрпски језик. У питању је пре свега идеја "недељивог културно-језичког богатства из којег су сви са овог простора, без обзира на границе, а оне и јесу биле административне у то време, црпели", а не некаква политичка хегемонистичка тенденција, истиче се на почетку рада.

Рад се састоји од уводног дела у коме се истражују аспекти културног и књижевног контекста, као и теоријски појмови рецепције, модернизма и Нове критике на коју је Елиот утицао. У наредном делу се представљају основни биографски и библиографски елементи у вези са Елиотом, као и неки аспекти критичке рецепције на енглеском језику

Потом следе три већа дела у којима је реч о преводној и интерпретативној рецепцији поезије Томаса Стернса Елиота, као и рецепције његових драма и критичких текстова. У овом делу важан сегмент представља упоредна анализа превода, као и достигнућа појединачних преводилаца. Хронолошки прикази превода и текстова у антологијама, периодици и засебним издањима посебно су драгоцен сегмент овог дела рада.

Наредно поглавље рада говори о интерпретативној рецепцији и то у периодици и засебним издањима.

У следећем поглављу реч је о преводној и интерпретативној рецепцији поезије Томаса Стернса Елиота са освртом на преводну и интерпретативну рецепцију поезије модерних америчких песника народњачке струје.

У закључку се своде резултати и показује да је временска дистанца од момента настанка књижевног дела до момента преводне и интерпретативне рецепције Елиоте на српском језику око три деценије. Најважнији аспект ове појаве јесте да је његов стваралачки опус био заокружен до момента рецепције код нас.

Такође је очевидно да је лични афинитет преводилаца и критичара пресудан за рецепцију стваралаштва неког песника у нашој књижевној средини, пошто систематизација библиографских одредница не указује на постојање пројектног приступа тој проблематици. У том контексту су Антун Шољан, Иван В. Лалић и Јован Христић кључни за присуство Елиота на овим просторима. Њихов заједнички именитељ јесте чињеница да је реч о модернистичким преводиоцима, критичарима и песницима који су преводили, писали критике и стварали своја књижевна и књижевнотеоријска дела под утицајем Т. С. Елиота.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

Уз

напомену:

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Кликните да бисте почели унос текста.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација мр Мирјане Маљковић, *Томас Стернс Елиот критичар и Томас Стернс Елиот песник*, показује да је Елиот нашао свој пут до историје српске књижевности захваљујући преводиоцима, песницима и критичарима који су поред личних афинитета били убеђени да су дорасли једном оваком песничком имену, познавали језик и поседовали песнички таленат и жељу да на његовом примеру уче. У сваком случају, због високих захтева које је Елиотово стваралаштво постављало пред преводиоце, њиме се бавио ограничен број добрих преводилаца.

- Англо-америчка критичка рецепција стваралаштва Т. С. Елиота поставља основни оквир и за интерпретативну рецепцију на српском говорном подручју. Интерпретативна рецепција Т. С. Елиота условљена је и развојем књижевне критике код нас. Поред генералног контекста у којем се одвијала рецепције, постојале су и специфичне појаве везано за преводну и интерпретативну рецепцију Т. С. Елиота, условљене природом његовог стваралаштва-

- Преводна и интерпретативна рецепција поезије повезане су са преводном и рецепцијом критике, позитивно утичући једна на другу. Поготово када је реч о критичкој рецепцији поезије која је неизоставно у свом саставу обухватала и тумачење Елиотових критичких ставова.

- Интерпретативна рецепција је, генерално гледано по броју библиографских одредница, заступљенија од преводне, мада није издата ниједна књига критичких есеја домаћих аутора о Елиоту. Интерпретативна рецепција не излази из оквира преводне, за теме узима углавном преведено Елиотово стваралаштво и само су се два аутора, Душан Пувачић и Мирослав Бекер, детаљније бавила темама које нисмо у то време могли да сретнемо у преводној рецепцији.

- Елиотов критички рад (интерпретативна рецепција критичког стваралаштва) обрађиван је у оквиру најчешће помињаних тема и појмова који су опстали до данас: традиција, објективни корелатив, дисоцијација сензибилитета, имперсоналност поезије. Најчешће цитирани есеј је есеј „Традиција и индивидуални таленат“ који се у критичкој рецепцији на англо-америчком подручју проглашава есејом века. То показује да су наши критичари правилно идентификовали кључне моменте Елиотовог критичког стваралаштва.

- Приметна је слабија квантитативна заступљеност анализе поетских дела у критичкој рецепцији поезије, као и чињеница да њен квалитативан аспект не задовољава у потпуности јер се базира на анализи тематских и филозофских аспеката поезије, док су њени стилски и формални аспекти занемарени.

- Аутори са којима се у нашој рецепцији пореди Елиотово стваралаштво су, поред тројице већ поменутих, Иво Андрић, Милош Црњански, Бранко Миљковић и Миодраг Павловић. Будућност у неком наредном периоду налази се свакако у компаративним студијама које ће у току истраживања отворити нове неистражене области.

- Нов слободан простор за проучавање, који није искористила ни критичка ни преводна рецепција, налази се на списку постхумно објављених Елиотових дела. Када то кажемо, на првом месту мислимо на превод и анализу различитих верзија „Пусте земље“.

Преводна рецепција, иако није у целости покрила Елиотово стваралаштво, одиграла је своју историјску улогу на нашој књижевној сцени, и у данашње време не може да допринесе ни развоју српске критике ни развоју српске књижевности. Превод постхумно објављених дела више би представљало употпуњавање празнина у рецепцији овог књижевног великана.

Интерпретативна рецепција домаћих аутора је, с друге стране, била омеђена критичком рецепцијом Т. С. Елиота на англо-америчком подручју, као и факторима који су одређивали друштвену и књижевну ситуацију код нас. С обзиром на то да су се наши критичари васпитавали на делима најбољих енглеских и америчких тада савремених критичара, можемо да кажемо да је била адекватна јер су наши критичари озбиљно схватили свој задатак обезбеђивања трајности једног стваралаштва које може да нам дође искључиво посредно кроз превод. Ако смо као златни стандард поставили преглед који доноси седми том Кембрицова историја књижевне критике, онда је јасно да су се наши критичари бавили темама које су преживеле суд времена и данас представљају централне теме када је критичко стваралаштво Т. С. Елиота у питању.

Из овог као да поизлази да нам историјска ревиизија није потребна. Као прво, направљене су минорне грешке, као друго, и преводилачка и интерпретативна рецепција су одиграле своју историјску функцију у моменту свог настајања, као треће, средства комуникације у данашње време нам омогућавају олакшано напајање са свих, па чак и најсавременијих, токова интерпретативне рецепције стваралаштва Т. С. Елиота у свету. Било би пожељно, уколико имамо снаге и потребно знање, да им се прикључимо својим доприносима. Писање радова на тему стваралаштва Т. С. Елиота, примењивих искључиво у контексту неке мале књижевне средине, базирано на радовима који се објављују у свету, не доприноси много разумевању стваралаштва Т. С. Елиота, али свакако доприноси губљењу у непрегледној шуми светске интерпретативне рецепције у којој се ионако тешко снаћи. Значајан допринос у том смислу били би радови на тему активне рецепције, који би могли да представљају допринос светском корпусу интерпретативне рецепције из угла једног малог народа. Међутим, чини нам се да би за њихову квалитетну обраду био би потребан један сасвим другачији приступ, несвакидашњи у данашње време, који би се огледао у тимском раду књижевних стручњака различитих профила. Овакав један задатак никако не би смело да се препусти личним афинитетима појединих књижевних критичара, јер афинитети и знање појединца истовремено претпостављају и ограничења афинитета и знања.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Циљ докторске дисертације мр Мирјане Маљковић био је да прикаже рецепцију песничког, драмског и

критичког дела Томаса Стернса Елиота на српском говорном подручју и да тако употпуни слику о основним правцима пријема модерне англо-америчке поезије на српском говорном подручју (дефинисаном за ову прилику као простор бивше Југославије у ком се говорио српскохрватски, односно хрватскосрпски језик) у другој половини двадесетог века. Кроз поређење библиографских података, превода, критичких и књижевноисторијских написа, показало се да је рецепција условљена на првом месту друштвено-историјским, а тек потом књижевно-историјским чиниоцима, и коначно и личним афинитетима наших преводаца и критичара. Кроз опсежне библиографије, поређење превода и критичких приступа, овај рад долази до занимљивих и понекад смелих теза које се тичу рецепције Елиотовог дела у нас.

Комисија оцењује да је ова дисертација остварила свој циљ и испунила захтеве који се постављају пред радове ове врсте.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Мр Мирјана Маљковић испунила је у својој дисертацији постављене циљеве те комисија сматра да може да приступи усменој одбрани рада.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Биљана Дојчиновић
2. Доц. др Милена Владић
3. Доц. др Томислав Павловић
- 4.
- 5.